

A decorative graphic on the left side of the slide. It features several blue, spherical virus particles with prominent spikes, arranged in a circular pattern. The background is white with various geometric shapes: a purple semi-circle at the top left, a green L-shaped line at the top right, a green L-shaped line at the bottom left, and an orange semi-circle at the bottom right with blue dashed lines above it.

Bioturva-asetus käytännössä

Bioturvakoulutuspäivä 30.1.2025

ELL Johanna Korpela

FIFUR

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 14/2024 varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi

Turkistilojen lintutorjuntaa käsittelevä asetus julkaistiin 15.1.2024, jonka tarkoituksena on H5 –alatyypin lintuinfluenssan leviämisen ehkäiseminen turkiseläimiin

Asetuksen mukaiset vaatimukset tuli olla täytettynä turkistiloilla 15.4.2024 alkaen

Asetuksen tarkoituksena on säätää H5 -alatyypin lintuinfluenssan leviämisen estämiseksi toimenpiteistä, **joita on tehtävä estämään lintujen ja niiden ulosteiden pääsy kosketuksiin turkiseläinten tai niiden rehun ja juomaveden kanssa, sekä muiden haittaeläinten torjunnasta turkistarhalla.** Turkiseläimillä tarkoitetaan asetuksessa turkistuotantoa varten tarhattuja minkkejä, supikoiria, soopeleita, *Vulpes vulpes*- tai *Vulpes lagopus* -lajin kettuja ja näiden lajiristeymiä.

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä tammikuuta 2024

14/2024

Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintilain (76/2021) 17 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään turkiseläimiä pitäviä toimijoita velvoittavista kielloista ja toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on ehkäistä luonnonvaraisissa linnuissa ja muissa luonnonvaraisissa eläimissä mahdollisesti esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan leviäminen turkistuotantoa varten tarhattuihin eläimiin.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *H5-alatyypin lintuinfluenssalla* influenssa A -viruksen H5-alatyypin aiheuttamaa tartuntaa;
- 2) *turkiseläimellä* turkistuotantoa varten tarhattua minkkiä, supikoiria, soopelia, *Vulpes vulpes*- tai *Vulpes lagopus* -lajin kettua ja näiden lajiristeymiä.

3 §

Turkiseläinten hoitamista, juomavettä ja rehunjakoa koskevat vaatimukset

Turkiseläinten rehun ja juomaveden saanti on järjestettävä sellaisessa paikassa, johon luonnonvaraiset linnut ja muut haittaeläimet eivät pääse. Turkiseläinten vesiniipat, juotto-astiat sekä vedenjakoastiat ja -laitteet on suojattava linnuilta ja niiden ulosteelta.

Turkiseläimille annettava vesi ei saa olla käsittelemätöntä pintavettä. Turkiseläinten rehun ja veden varastointi ja kuljetus sekä jako eläimille on suoritettava siten, että rehu ja vesi on suojattu luonnonvaraisilta linnuilta ja muilta haittaeläimiltä.

Rehunjakoväun on säilytettävä linnuilta suojattuna ja puhdistettava päivittäin. Rehunjakoväun pesuvedet eivät saa päästä puhdistamattomina ympäristöön.

4 §

Eläinsuojien suojaaminen linnuilta

Lintujen pääsy turkiseläinten varjotalojen, hallien ja muiden sellaisten rakennusten ja rakennelmien sisäosiin, joissa eläimiä pidetään, on estettävä suojaamalla pääsyn mahdol-

Perustelut

- MMM:n keskeinen peruste tai tavoite asetusten antamiselle on väite siitä, että ihmisten terveydelle aiheutuisi riski, koska turkiseläimissä esiintyessään lintuinfluenssa voi muuntua ihmisiin helpommin tarttuvaksi taudiksi
- MMM:n pääasiallisena tarkoituksena on estää taudin muuntuminen ihmiselle vaaralliseksi

Taustaa

- Korkeapatogeenista lintuinfluenssaa todettiin Suomessa turkiseläimissä ensimmäisen kerran 13.7.2023.
- Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ("eläinterveystasäonnöstö") nojalla nimetty a-luokan eläintaudiksi sen esiintyessä linnuissa, mutta ei sen esiintyessä turkiseläimissä tai muissa nisäkkäissä.
- Eläinterveystasäonnöstö jättää kuitenkin jäsenvaltioille tiettyä kansallista liikkumavaraa, kuten mahdollisuuden torjua myös muita kuin EU:n tautiluetteloön kuuluvia vakavia tauteja. Tätä liikkumavaraa on otettu käyttöön eläintautilaissa (76/2021) muun muassa säätämällä kriteereistä, joilla tauti voidaan luokitella muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi, sekä toimenpiteistä, joihin viranomaiset voivat tällaisen taudin esiintyessä ryhtyä.
- Turkiseläimissä todettujen tapausten seurauksena maa- ja metsätalousministeriön muutti 18.7.2023 asetusta (325/2021) siten, että turkistuotantoa varten tarhatuissa ketuissa, siniketuiissa, minkeissä, supikoirissa tai soopeleissa esiintyvä korkeapatogeeninen lintuinfluenssa nimettiin muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi.
- Asetusmuutosta perusteltiin turkiseläimissä esiintyvän korkeapatogeenisen lintuinfluenssan aiheuttamalla riskillä ihmisten terveydelle. Jos tauti leviää nisäkkäiden välillä, se voi muuntua ihmisiin ja ihmisten välillä tarttuvaksi taudiksi, josta voi muodostua uhka väestön terveysturvallisuudelle.

Eläinterveyssäännöstössä mainitut toimenpiteet ja sen implementointi kansallisesti

- Eläinterveyssäännöstö määrittelee, että bioturvaamistoimenpiteet voivat olla fyysisiä suojelutoimenpiteitä, kuten pitopaikan sulkeminen, aitaaminen tai varustaminen katoksella tai verkolla.
- Yksityiskohtaisempia ehtoja turkistarhojen suojaamiseksi linnulta ja niiden ulosteelta kuitenkin tarvitaan, koska voimassa olevan lainsäädännön aikana lintuinfluenssa on levinnyt luonnonvaraisista linnuista turkiseläimiin.
- Muuttolinnut pitävät yllä taudin leviämishuonokkaa ainakin niin kauan, kun niiden epäillään tai todetaan voivan levittää lintuinfluenssaa turkiseläimiin.
- Näin ollen oli tarpeen säätää asetukseen yksityiskohtaisesti menetelmistä, joita on toteutettava lintujen pääsyn estämiseksi turkiseläinten tiloihin ja tartunnan leviämisen estämiseksi.

Muun torjuttavan eläintaudin vastustamista koskevat toimivaltuudet

- Varotoimenpiteistä muun torjuttavan eläintaudin leviämisen estämiseksi luonnonvaraisista eläimistä pidettäviin eläimiin säädetään eläintautilain 17 §:ssä.
 - Pykälää voidaan soveltaa muun muassa tilanteessa, jossa muuta torjuttavaa eläintautia esiintyy Suomessa taikka sitä epäillään esiintyvän luonnonvaraisissa eläimissä tai leviävän Suomeen luonnonvaraisten eläinten välityksellä.
- Pykälän mukaan toimijoita voidaan velvoittaa muun muassa toteuttamaan toimenpiteitä pitopaikassa pidettävien eläinten suojaamiseksi tartunnalta luonnonvaraisista eläimistä ja huolehtimaan **eläinsuojissa käytettävien vaatteiden ja kenkien puhdistuksesta ja desinfioinnista**.
- Pykälän mukaan velvoitteet asetetaan ja niiden sisältö tarkennetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Asetuksen voimaantulon peruste

- Muuttolintujen saapuminen aiheuttaa riskin taudin tarttumisesta tilalla pidettäviin turkiseläimiin.
- Jotta tartunnat eivät toistuisi tarhoilla tulevana keväänä ja kesänä muuttolintujen palatessa, säädettiin yhdenmukaisista suojauskeinoista, joilla lintujen ja niiden ulosteiden ja siten viruksen pääsy kosketuksiin turkiseläimiin ja niiden rehuihin ja juomaveteen estetään.
- Jotta kaikilla turkistarhoilla on turkiseläimiä luonnonvaraisilta linnuilta suojaavat rakenteet, on asetuksen tuli voimaan ennen ensimmäisten muuttolintujen saapumista.

Asetuksen keskeisin sisältö

- Asetuksessa säädetään turkiseläinten ruoan ja veden jakelua koskevista toimenpiteistä, joilla estetään lintujen ja niiden ulosteiden ja niiden mukana viruksen pääsy rehuun ja veteen jakeluvaiheessa.
- Lisäksi säädetään rehuvarastojen suojaamisesta niin, etteivät linnut pääse rehuvarastoon levittämään virusta rehuihin.
- Säädetään myös turkiseläinten eläinsuojien aukkojen sulkemisesta siten, etteivät linnut pääse eläinsuojiin sisälle. Lokkien pääsy häkkien alle ja sitä kautta kontaktiin turkiseläinten kanssa estetäisiin väliaikaisilla rakenteilla, jotka voi poistaa tarpeellisten huoltotöiden tekemistä varten ja lumen aiheuttamien romahdusten välttämiseksi siksi ajaksi, kun lokkeja ei suurella todennäköisyydellä maassa ole.
- Säädetään myös muiden haittaeläinten kuin lintujen torjunnasta sekä muista varotoimenpiteistä, millä voi olla merkitystä lintuinfluenssan leviämisen kannalta.
- Pykälässä säädetäisiin myös lintujen poistamisesta eläintiloista tai verkoista, jos niitä toimenpiteistä huolimatta pääsee sisään eläintiloihin tai takertuu verkkoihin.
- Pykälässä säädetäisiin muista varotoimenpiteistä taudin leviämisen ehkäisemiseksi, kuten työvaatteista ja -jalkineista ja niiden puhtaudesta, välineiden puhdistuksesta, raatojen säilytyksestä ja käsienpesumahdollisuudesta.

Maa- ja
metsätalousministeriön
asetusvarotoimenpiteistä
lintuinfluenssan
leviämisen
ehkäisemiseksi
luonnonvaraisista
eläimistä turkiseläimiin:
Pykäläkohtainen
läpikäynti

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään turkiseläimiä pitäviä toimijoita velvoittavista kielloista ja toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on ehkäistä luonnonvaraisissa linnuissa ja muissa luonnonvaraisissa eläimissä mahdollisesti esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan leviäminen turkistuotantoa varten tarhattuihin eläimiin.

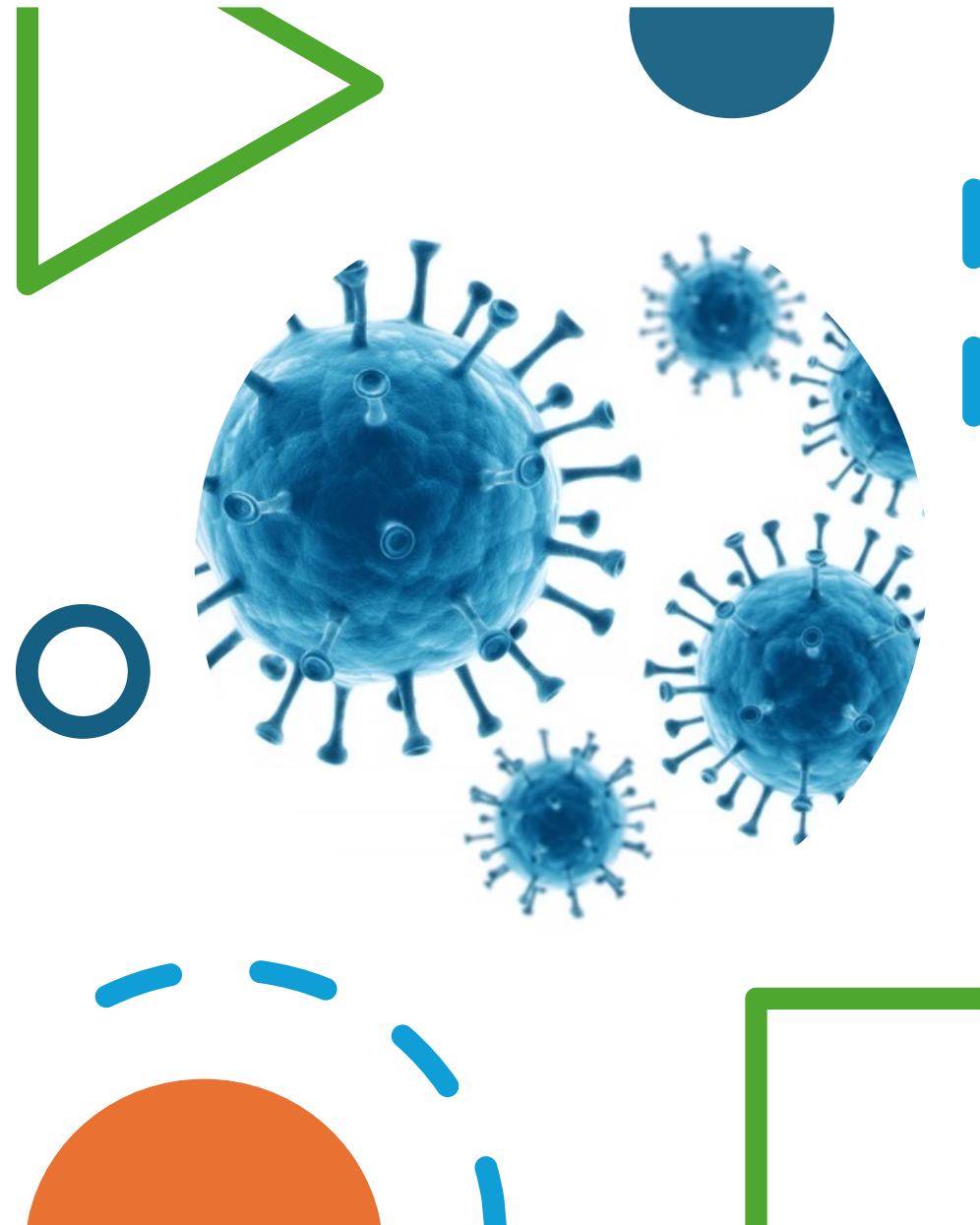
2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) H5-alytyypin lintuinfluenssalla influenssa A -viruksen H5-alytyypin aiheuttamaa tartuntaa;

2) turkiseläimellä turkistuotantoa varten tarhattua minkkiä, supikoiraa, soopelia, *Vulpes vulpes*- tai *Vulpes lagopus* -lajin kettua ja näiden lajiristeymiä.

3 §

Turkiseläinten hoitamista, juomavettä ja rehunjakoa koskevat vaatimukset

Turkiseläinten rehun ja juomaveden saanti on järjestettävä sellaisessa paikassa, johon luonnonvaraiset linnut ja muut haittaeläimet eivät pääse. Turkiseläinten vesinipat, juottoastiat sekä vedenjakoastiat ja -laitteet on suojattava linnuilta ja niiden ulosteelta.

Turkiseläimille annettava vesi ei saa olla käsittelemätöntä pintavettä.

Turkiseläinten rehun ja veden varastointi ja kuljetus sekä jako eläimille on suoritettava siten, että rehu ja vesi on suojattu luonnonvaraisilta linnuilta ja muilta haittaeläimiltä.

Rehunjakovaunut on säilytettävä linnuilta suojattuna ja puhdistettava päivittäin. Rehunjakovaunun pesuvedet eivät saa päästä puhdistamattomina ympäristöön.

- Nämä käydään läpi Jussin esityksessä:
 - 4 § Eläinsuojien suojaaminen linnuilta
 - 5 § Rehuvarastoja ja -siiloja koskevat vaatimukset
 - 6 § Muita haittaeläimiä koskevat vaatimukset

4 §

Eläinsuojien suojaaminen linnuilta

Lintujen pääsy turkiseläinten varjotalojen, hallien ja muiden sellaisten rakennusten ja rakennelmien sisäosiin, joissa eläimiä pidetään, on estettävä suojaamalla pääsyn mahdollistavat aukot verkolla tai muulla soveltuvalla materiaalilla. Rakennuksissa ja rakennelmissä on oltava kiinteät ovet tai verkko-ovat, jotka on pidettävä suljettuna, kun niistä ei kuljeta, ja joiden on estettävä lintujen pääsy oviaukosta sisälle. Käytettäessä verkkoa, saa verkon silmäkoko olla enintään 25 millimetriä.

Varjotalojen ulkosivut ja häkkien alapuoliset alueet tulee suojata linnuilta vuosittain 15 päivän huhtikuuta ja 31 päivän lokakuuta välisenä aikana joko varjotalojen väliin ripustettavalla verkolla taikka muulla sellaisella tavalla, joka estää lintujen pääsyn häkkien alle, vesiputkien päälle tai muutoin suoraan kosketukseen turkiseläinten kanssa. On pyrittävä estämään luonnoneläinten takertuminen verkkoon tai vastaavaan suojamateriaaliin.

Jos rakennusten tai rakennelmien sisällä tai suojaverkoissa havaitaan lintuja, ne tulee poistaa viipymättä. Verkot ja suojamateriaalit tarkistetaan säännöllisesti.

5 §

Rehuvarastoja ja -siiloja koskevat vaatimukset

Lintujen pääsy rehuvarastoihin ja -siiloihin on estettävä. Rehuvarastoissa on oltava ovet ja niiden on oltava suljettuina, kun niistä ei kuljeta. Ovien tulee olla itsestään sulkeutuvia tai ne tulee voida sulkea helposti varastoa käytettäessä. Rehuvarastot on puhdistettava säännöllisesti.

Rehusiiot tulee pitää suljettuina aina, kun pitopaikan toiminta ei edellytä niiden avaamista. Rehusiiot on puhdistettava aina siilon tyhjentyessä. Rehusiioljen pesuvedet eivät saa päästä puhdistamattomina ympäristöön.

6 §

Muita haittaeläimiä koskevat vaatimukset

Turkistarhoilla on huolehdittava myös muiden haittaeläinten kuin lintujen torjunnasta. Turkistarhan alue on pidettävä siistinä, eikä siellä saa olla rehun jäämiä eikä suojapaikkoja haittaeläimille. Ylimääräisiä tavaroita ei saa varastoida tarhan alueella. Kasvillisuus on pidettävä lyhyenä rakennusten tai rakennelmien seinästä vähintään kahden metrin etäisyydelle ulottuvalla alueella.

7 §

Muut varotoimenpiteet

- Suojavaatetus on tärkeä

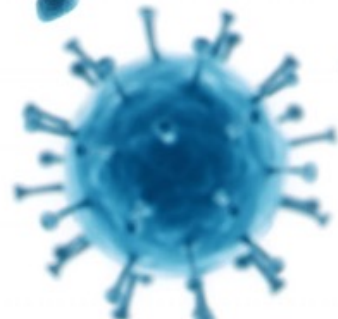
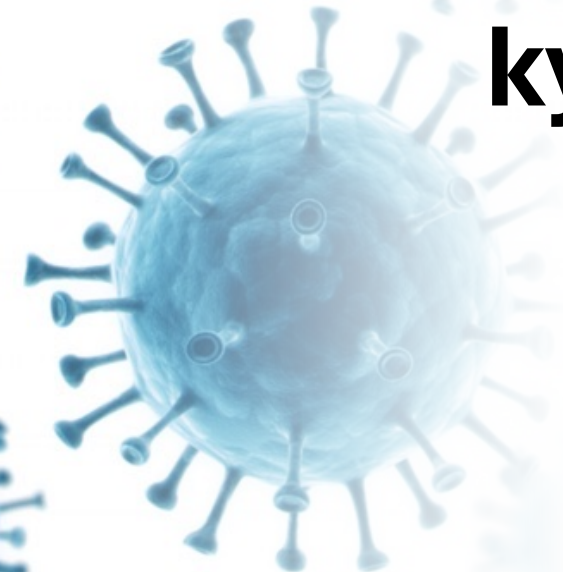
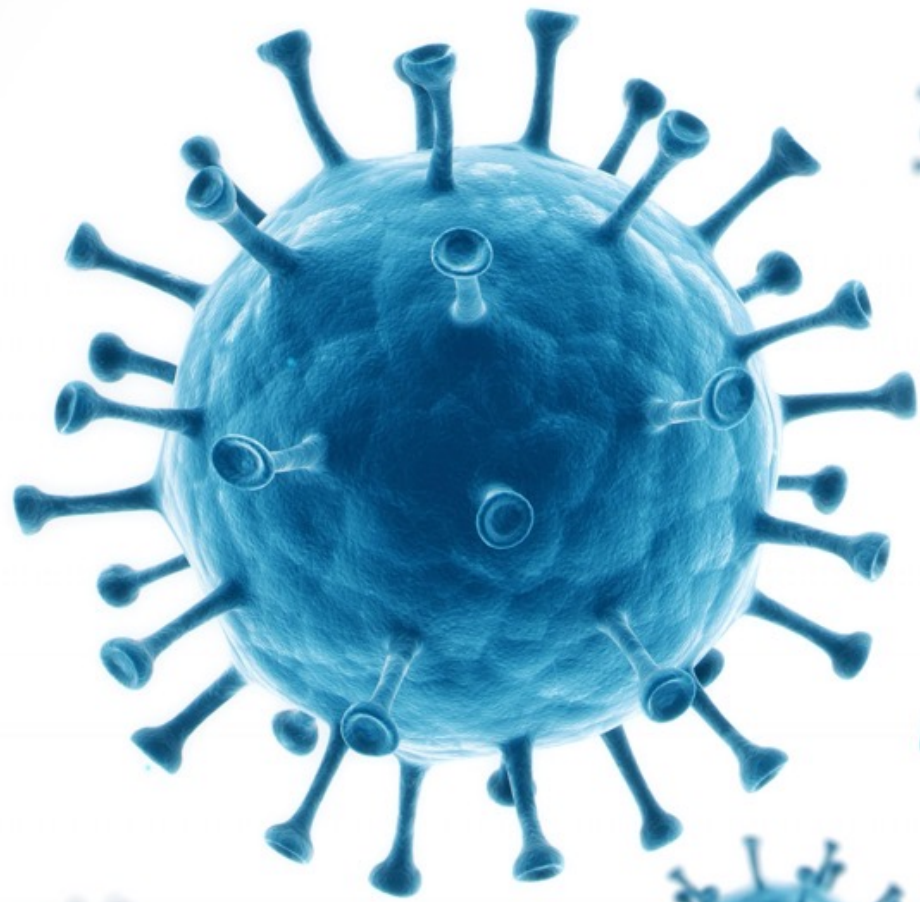
Pitopaikan alueella tulee käyttää vain kyseisessä pitopaikassa käytössä olevia työvaatteita ja jalkineita. Vaatteiden ja jalkineiden puhtaudesta on huolehdittava.

Rehuvarastossa on käytettävä puhtaita jalkineita.

Pitopaikassa tulee olla mahdollisuus käsien pesuun.

Jos pitopaikassa käytetään samoja välineitä kuin toisessa turkiseläinten pitopaikassa, ne on puhdistettava ja desinfioitava ennen toiseen pitopaikkaan siirtoa.

Raadot tulee säilyttää kylmässä ja siten, että haittaeläimet tai muut eläimet eivät pääse kosketuksiin niiden kanssa.

**Kiitos,
kysymyksiä?**